

Tělocvičná jednota Sokol Liberec I.

Nazdar!

Sokolské souzvuky

č. 1 - leden 2020

Ročník 10.

***„Člověk není na světě proto, aby se vzdával svých snů.
Jenomže se musí odhodlat dát do sázky co nejvíc!
Především sebe!***

(Bohumil Říha – „Přede mnou poklekni“)

***„Smyslem vzdělání by nemělo být vědět, ale jednat, dokázat
vždy a ve všem zaujmout stanovisko!“***

(Zdeněk Pluhař – „V šest večer v Astorii“)

Obsah

Úvodní slovo

Sokolské souzvuky – jak dál?

Metodika

Jak znáte česká přísloví a rčení?

Profesionální výzbroj cvičitele – názvosloví

Zimní hry v klubovně nebo tělocvičně

Nejenom pohybem živ je sokol

Sokol jako morální a společenská aktivita

Tříkrálová deklarace – 6. ledna 1918

„Věřit jen v sebe, věřit ze všech sil..“

Kaleidoskop – První vydání Národních listů

Sokolská legenda – Jindřich Vaníček

K + M + B

Panna Orleánská

„Já tu Tróju najdu..“

„A přece se točí..“

15. ledna 1921

První zápas na Štvanici

Tři Přemyslovny

Strašná, ale nutná návštěva

Romantik Julius Zeyer

18. ledna 1915 – jižní pól

Architekt Josip (Jože) Plečnik

Franklin Delano Roosevelt – prezident USA

Sokolská soutěž – „Kde domov můj“

Stalo se před sto lety

Sokolské osobnosti - úvod

Zprávy z žup a jednot

Zpráva o založení sokolovny v Českém Brodě

Rozloučení s paní Hutarovou

Zpráva o doškolení cvičitelů župy Ještědské

Sokolská akademie 2019

Jubileum sestry Kloudové

Závěrečné slovo

Souzvuky – souznění – sounáležitost

Úvodní slovo

Sokolské souzvuky – jak dál?

Je to skoro neuvěřitelné, v polovině ledna právě před deseti roky, vyšlo první číslo Souzvuků, označených jako samizdat, což se někomu nelíbilo. Těsně před tímto datem bylo zrušeno vydávání oficiálního sokolského časopisu Sokol. Odůvodnění – není o něj zájem, nikdo to nečte a je to drahé!

Strnula jsem a určitě jsem nebyla sama. Organizace jakou je Sokol má být bez oficiálního časopisu, který nejen informuje členy sokolských jednot, ale také je spojuje?! Po pravdě řečeno, moje „strnutí“ netrvalo dlouho, spíš jsem se pořádně naštvála. Časopis Sokol přece začal vydávat už Tyrš!

Asi měsíc po vydání prvního čísla elektronických Souzvuků, začal časopis Sokol opět vycházet – elektronicky! Po několika změnách termínu vydávání se ustálil zvyk: Souzvuky prvního každého měsíce (lednové číslo 1. ledna s údaji a informacemi pro leden), časopis Sokol přibližně ve stejnou dobu, ale 1. ledna vycházelo prosincové číslo.

Někde jsem četla, že je daleko lepší zapálit třeba i malou svíčku, než nadávat na tmou. A tak jsem se rozhodla zkusit to. Sama a bez jakýchkoliv zkušeností. Jak se mi to dařilo, to je na posouzení sokolské veřejnosti. Časopis se postupně vylepšoval a získal ustálenou formu. Vždy byla zařazena praktická metodická část a část obecně vzdělávací, pod názvem „Nejenom pohybem, živ je sokol“. Tady byly zařazovány sokolské myšlenky, jejich využití v praxi, komentáře a informace, které by měli znát slušní lidé. Často zde byly zveřejňovány i kritické postřehy, které se, samozřejmě, nemusely vždy a všem líbit. Věřila jsem ve zdravý rozum, sokolských čtenářů – a tak se jednotlivé stati dost lišily. Historie republiky a Sokola, kritika dnešních poměrů a úvahy, co dál, články o důležitých událostech i osobách, které vytvářely národní identitu a pocit hrdoosti na existenci malého státu a jeho uplatnění v evropském i celosvětovém měřítku a kalendárium významných dat, které se váží k naší i světové minulosti. Z kalendária se později stal „kaleidoskop“ – v něm už nebyla uvedena pouze významná data určitého měsíce, ale i vysvětlení souvislostí různých událostí, životopisy významných občanů republiky, tvůrců Sokola a sokolské myšlenky i seznámení s událostmi a důležitými osobnostmi světové kultury. Samostatnou složkou byla i ryze kulturní rubrika – probrali jsme v ní českou muziku a její tvůrce, hory a řeky v republice, památky, pomníky a pomníčky, v posledním roce nejdůležitější národní parky a chráněné oblasti. Do poslední části byly zařazeny zprávy z jednot, nekrology a vzpomínky, oznámení budoucích akcí atd.

Myslím, že si každý mohl vybrat, co chtěl a co ho zajímalo, ale nepředpokládám, že všichni četli všechno – což vlastně ani nabylo úkolem.

„Souzvuky“ samozřejmě nemohly konkurovat časopisu Sokol – jak množstvím přispěvatelů, tak grafickou stránkou a úpravou a barevností. Většina obsahu časopisu Sokol byla věnována současnému dění v jednotách a župách, zveřejňovala především výsledky různých akcí, přeborů, soutěží a událostí, které nás prezentovaly na veřejnosti. To bylo v pořádku, ale ideově zaměřených (to je nedobrý, nevýstižný výraz) článků a článků obecně vzdělávacích tam nebylo mnoho. Tím se časopis podstatně lišil od starého sokolského tisku, kde byly obě tyto stránky v rovnováze.

„Sokolské souzvuky“ nikdy nemohly ani nechtěly ústřednímu časopisu konkurovat. Měly docela jiné zaměření – onehdy to někdo z čtenářů označil jako „ducha Souzvuků“ a právě tento duch byl jejich cílem - slušný člověk, sokol! Časopis Sokol se, za vedení

bratra Kubína, během let stále vylepšoval, výborné vzdělavatelské listy seznamovaly členstvo s fakty a událostmi, do té doby většinou nepublikovanými.

Jsme si jistě všichni vědomi toho, že žijeme v podstatně jiných poměrech a jiné společnosti než tomu bylo v období první republiky nebo dokonce za Tyrše. To, co působilo na nás, dříve narozené, co nám imponovalo a vychovávalo, to se, bohužel, v dnešní společnosti „nenosí“! Je nutno se přizpůsobit, ale neuhýbat od léty vyzkoušených pravd a cílů. Z toho důvodu je nutno přijmout určitou „modernizaci“, která se v současnosti týká především vnější prezentace, větší otevřenosti a přitažlivosti pro veřejnost – a s tím souvisí i komunikace mezi články sokolské organizace. Takže musíme pochopit nutnost digitalizace našich zpráv, instrukcí, informací – dnes už je počítač a internet téměř v každé domácnosti a když jsem se s ním (alespoň v primitivní formě!) naučila zacházet já, může to dokázat s trochou snahy každý.

Takže chápu zrušení měsíčního elektronického vydávání časopisu Sokol a nejdůležitější věci a zprávy vydávat čtvrtletně a v barevném a dostatečně reprezentativním papírovém provedení. Předpokládá se pravidelné zveřejňování všeho důležitého okamžitě přímo na webových stránkách www.sokol.eu. Bude ovšem asi chvíli trvat, než si naše členstvo na tuto formu komunikace zvykne a určitě se, alespoň na počátku, budou objevovat problémy, které bude nutno řešit.

Jeden problém tu však je a při této formě komunikace asi zůstane – a je to problém s velkým P! Elektronickou komunikací (levná, rychlá!) se vytrácí osobní styk mezi lidmi, vše se „odosobňuje“ a to není rozhodně to, co potřebuje dnešní svět a už vůbec ne dnešní Sokol! Technika zatlačuje do pozadí vytváření přátelské společnosti, přímé diskuze mezi lidmi. Stejně, jako se, díky internetu, lidé téměř odnaučili číst, vzniká nebezpečí odlidštění společnosti. To není plané konstatování! Podívejte se kolem sebe! Rodina sedí kolem stolu, každý má v ruce mobil a sleduje ho, cestující v dopravních prostředcích vůbec nevnímají okolní prostředí, je možno vidět i milence na lavičce, každý z nich třímá mobil! Neznáme jeden druhého, řídíme se zveřejněnými a často nepravdivými informacemi sdělovacích prostředků. Přemýšlejme, jak a čím tento negativní aspekt elektronické komunikace eliminovat.

V našich župách vychází celá řada různých Zpravodajů, Sokolíků, informačních bulletinů – Souzvuky jsou vlastně jedním z nich. Budou vycházet v podstatě v nezměněné formě, včetně rozesílání na župy a odtud na jednoty, případně na jednotlivé členy Sokola. Nevím, jestli všichni čtenáři pochopili, že Souzvuky jsou – nebo mají být – spojovacím článkem členů Sokola, mají šířit myšlenky a nápady, které vedou k uvědomování si sokolské a lidské sounáležitosti, v tom je jejich cena. Měly by ovšem být jen jedním z komunikačních kanálů, které posilují sokolské bratrství – byla bych ráda, kdyby je čtenáři tak brali a četli.

Jarina Žitná

„Nevěřte všemu, co se vám k věření předkládá. Zamyslete se a přesvědčte se o všem sami!“

Jan Amos Komenský

„Boj proti zlu, které je v člověku, nemáme vést tak, že bychom soudili druhé, ale máme soudit sami sebe. Zápas se sebou samým a pravdivost vůči sobě samému jsou prostředky, kterými působíme na druhé!“

Albert Schweitzer

Metodika

Jak znáte česká přísloví a rčení?

Tohle znáte určitě: „*Muž je hlavou rodiny, ale žena krkem, který jí otáčí!*“

Znamená to, že už naši předkové dobře znali úlohu krku a krčních a šíjových svalů. Ty totiž nejen nesou hlavu ve vzpřímené poloze, ale také umožňují její sklánění a otáčení.

Bohužel, je to právě dnešní sedavý způsob života, který sebou nese deformace způsobující špatné držení těla, bolesti páteře a hlavy. Stopy také zanechává špatné, nedbalé držení těla a stresové situace. Šíjové svalstvo a postavení obratlů ovlivňuje mimické svaly a jejich nežádoucí napětí. Deformace krční páteře souvisí jak se skeletem lebky, tak s nedostatečným zásobováním krevním zásobováním hlavy, s mozkem, uchem a sympatickým nervovým systémem.

Krční páteř je tvořena sedmi obratli, z nichž dva poslední – atlas (nosič) a čepovec umožňují pohyb krku a jeho otáčení. Právě vlivem sedavého zaměstnání s hlavou vysunutou vpřed dochází k vysunutí posledního – sedmého – krčního obratle a vytváří nežádoucí hrbol, další obratle by měly být v mírném prohnutí, ale často dochází k jejich vpáčení dovnitř. Tím se zkracuje délka krku (v ideálním případě by měla mít asi 9 cm) a vznikají nežádoucí vrásky, laloky a podbradky. Každý z krčních obratlů má svůj charakteristický tvar a je propojen s různými orgány. Právě proto se jejich deformace nebo blokády projevují v různých částech těla a dochází až k patologickým změnám.

Svalové a vazivové tkáně tvoří krční dutinu, kterou prochází především mícha, velké tepny, nervové kořeny, je tu místo pro hrtan a průdušnice, štítnou žlázu, příštítná tělíčka, hltan a začátek jícnu.

To je dostatečný důvod, abychom se krčním svalům náležitě preventivně věnovali. Problémy, které vznikly špatnou funkcí těchto svalů, můžeme mírnit, případně i odstranit!

Jak snadno zjistit, jestli je náš krk v pořádku!

- Zvolna předklon hlavy (dotknout se bradou hrudníku!)
- Zvolna mírný záklon hlavy
- Úklony hlavy vpravo, vlevo – tak, aby se ucho dotklo ramene
- Otáčet hlavu o 90 stupňů vlevo a vpravo, případně se podívat až na záda

Dokážeme – li to, máme krk v pořádku! Pokud cítíme bolest a máme pocit, že je pohyb nějakým způsobem omezen, je na čase se krku věnovat! Je tu totiž nebezpečí rozvíjející se krční osteochondrózy, která je mezi onemocněním páteře na druhém místě, hned po potížích v oblasti bederní páteře a křížové kosti.

Všechna uvedená cvičení provádíme zvolna, pomalu, tahem (v žádném případě ne švihem!) a uvědomujeme si pohyb a jeho provedení. Všechna uvedená cvičení můžeme provádět ve stoji nebo v sedu. Pozor na správné dýchání!

- 1) Skrčit vzpažmo, předloktí dovnitř, dlaně složit na čelo – tlačit hlavou proti složeným dlaním, překonávat odpor napjetím svalů na krku (pozor! Nevytahovat ramena vzhůru!) – uvolnit – předklon hlavy na hrudník
- 2) Totéž, ale ruce v týl – tlačit zadní částí hlavy vzad proti odporu rukou – uvolnit, skrčením připažmo připažit
- 3) Totéž, ale složené dlaně položit shora na temeno hlavy – tlačit hlavu vzhůru proti odporu rukou (protahuje se i další část páteře) – uvolnit

- 4) Skrčit vzpažmo levou (P), položit dlaň na levý (P) spánek – tlačit hlavu proti odporu ruky – pomalu uvolnit
- 5) Otáčet hlavu střídavě vpravo a vlevo (tahem!) – hlavu a ramena držet rovně
- 6) Zvolna předklon hlavy – vzpřím - záklon hlavy (při předklonu brada na hrudník, záklon pouze do fyziologicky správné polohy!)
- 7) Otočit hlavu vlevo (vpravo) – předklon hlavy – vzpřím hlavy a otočit hlavu zpět
- 8) Otočit hlavu vlevo – předklon hlavy – zvolna obloukem hlava vpravo (brada se dotýká hrudníku!) – vzpřím hlavy – otočit hlavu zpět a opačně
- 9) Předklon hlavy – uvolněně přenášet obloukem hlavu vlevo, vpravo
- 10) Protahovat hlavu (celou páteř) vzhůru – ramena a paže táhnou dolů

Uvedené cviky nevyžadují příliš mnoho místa, můžeme je provádět kdykoliv a kdekoliv, (i v zaměstnání) nevzbuzují pozornost našeho okolí.

Po cvičení „proti odporu“ je důležité naopak svaly zvolna protáhnout a stále střídát s uvolněním.

Je třeba si uvědomit nebezpečí přetížení krční páteře, zvláště patříte – li do skupiny lidí, kteří mají převážně sedavé zaměstnání - sedí nebo stojí u počítačů, rýsovacích prken, strojů, patří sem i švadleny, soustružníci – ti všichni setrvávají dlouhou dobu se skloněnou hlavou fixovanou napjatými svaly, což narušuje krevní oběh a má vliv na nerovnoměrné zatížení meziobratlových kloubů. To vede k dehydrataci a ztenčení meziobratlových plotének, které přirozeně tvoří tlumiče nárazů. Totéž platí i pro dlouhodobé vysedávání u televizorů a čtení vleže, případně u jídla.

Ztuhlé a špatně pohyblivé svalstvo na krku a šíji má dalekosáhlé nepříjemné následky. Uvedené cviky jsou velice jednoduché, cvičitelé by měli celou problematiku krční páteře vysvětlit svým cvičencům a naučit je uvedené cviky, tak, aby byli schopni si správně protáhnout páteř ve chvílích volna nebo odpočinku (i několikrát denně!)

V každém případě se to vyplatí!

Jarina Žitná (literatura – učebnice anatomie a fyziologie, wikipedie)

Profesionální výzbroj cvičitele – názvosloví

Mám čerstvou nemilou zkušenost. Přesvědčila jsem se o tom, že mnohé (je jich dost!) naše cvičitelky neovládají ani základní názvosloví, které běžně potřebujeme – a co je horší, vůbec nemíní věnovat mu alespoň minimální pozornost. Díky ohebné a tvárné češtině je české názvosloví snadno pochopitelné a použitelné – a to i naprostým laikům – což se ovšem týká pouze použití základních pojmů. Něco jiného je aktivní použití – tedy vytváření popisu. Vedení nácviku sletových skladeb závisí na alespoň základních znalostech názvosloví, ostatní je praxe. I když je pravda, že v jednotách obvykle nácvik vede jedna z cvičitelek, ostatní cvičí a učí se. Stejně je však naprosto nutné, aby se každá cvičitelka dokázala v názvosloví používaném v běžné praxi v tělocvičně alespoň orientovat a vyznat. Samozřejmostí to musí být především u cvičitelek II. třídy – jakékoliv výmluvy jsou nepřijatelné! Základní názvosloví je učebním oborem na cvičitelských školách, stejně jako třeba anatomie a fyziologie, hry, základy sportovní gymnastiky atd, atd. Na župním doškolení jsem se pokusila přesvědčit o tom, jak to vypadá – byla jsem zklamaná a bylo mi smutno! Tříčlenné skupiny cvičitelek se měly podle popisu naučit krátké a primitivní osmitaktí – zkusíte to taky?

Test č. 1.

ZP – stoj spatný – připažit

- I.** 1 – 4 čtyři kroky vpřed (L, P, L, P) – předpažením upažit
- II.** 1 - 2 mírným hmitem podřepmo a výkrokem levé vlevo stoj
úložný pravou náklon vlevo – otočit hlavu vlevo
3 – 4 mírným hmitem podřepmo a přenosem na pravou stoj
úložný levou – náklon vpravo – otočit hlavu vpravo
- III.** 1 - mírným hmitem podřepmo a přenosem na levou
půlobrat vlevo (pravým bokem k HT)
2 – 4 tři kroky vpřed (P, L, P) – obloukem dolů předpažit
pravou a upažit (obě)
- IV.** 1 – 2 = II. 1 – 4, ale v 1 – 2 době čelný kruh pravou dolů,
v 3 – 4 době čelný kruh čelný kruh levou dolů – hlava
sleduje pohyb paží
- V.** 1 – 4 = III. (cvičenky jsou zády k HT)
- VI.** 1 – 2 výkrokem levé vzad podřep přednožný pravou –
mírný předklon trupu i hlavy – předpažením a
připažením zapažit (pukrle)
3 – 4 přinožením levé stoj – vzpřim trupu i hlavy –
připažením a předpažením vzpažit zevnitř
- VII.** 1 – 2 hmit podřepmo – bočné kruhy vpřed po levé straně těla
3 – 4 hmit podřepmo – bočné kruhy vpřed po pravé straně
těla
V 1 – 4 době hlava stále sleduje pohyb paží
- VIII.** 1 – 2 hmit podřepmo – hluboký ohnutý předklon a předklon
hlavy – předpažením a připažením zapažit
3 – 4 hmitem podřepmo stoj – vzpřim trupu i hlavy –
připažením a předpažením vzpažit zevnitř

Test č. 2.

ZP – stoj spatný – připažit

- I.** 1 – 2 výkrokem levé stoj záložný pravou – předpažením vzpažit
3 - 4 přinožením levé stoj – předpažením připažit
- II.** 1 – 2 výkrokem pravé vpravo hluboký podřep úložný levou –
úklon vlevo – upažit – otočit hlavu vlevo
3 – 4 přinožením pravé a křížením pravé před levou celý obrat
vlevo (zády k HT) – vzpřim – připažit – otočit hlavu zpět
- III.** 1 – 4 = I. 1 – 4
- IV.** 1 – 4 = II. (čelem k HT)
- V.** 1 – 2 polkový krok levou vpřed
3 - 4 polkový krok pravou vpřed
- VI.** 1 – 4 čtyřmi přidupkovými kroky dvojný obrat vlevo – volně
připažit – otočit hlavu vlevo
- VII.** 1 – 2 přísuný krok pravou vpravo
3 – 4 výkrok pravou vpravo

V 1 – 4 době čelnými kruhy a oblouky vpravo paže vpravo
vzhůru – hlava sleduje pohyb paží
VIII. 1 – 4 = VII. 1 – 4 ale opačně (vlevo) - čelnými kruhy a oblouky
připažit

Platí, že nejprve se popisují nohy. Pak trup, končetiny a nakonec hlava.
Takty se číslují římskými číslicemi – doby arabskými.

Jarina Žitná

Zimní hry v klubovně nebo tělocvičně

Rozhodně je lepší věnovat se hrám a jakémukoliv pohybu venku v přírodě – ať už jsou to saně, lyže, brusle – nebo jenom vlastní nohy. I tak se však vyskytují dny, kdy musíme vzít, většinou kvůli počasí, za vděk klubovnou nebo zase tělocvičnou. Můžeme zde zařazovat jak hry „vědomostní“, hry zaměřené na postřeh, případně zručnost, ale i drobné soutěže pohybové, zaměřené na šikovnost a pohotovost.

Důležité je – jako u všech her – dobře a srozumitelně vysvětlit pravidla a dbát pak na jejich dodržování. Je také třeba dobře odhadnout dobu, kterou si na určitou hru budeme rezervovat – nelze hrát do nekonečna, jinak začne hra děti nudit.

Hry v klubovně budou vždy zaměřeny na vědomosti, postřeh, bystrost a úsudek hráčů (pozor na přiměřenost k věku), v tělocvičně budeme zařazovat jednoduché pohybové aktivity a méně obvyklé činnosti.

1) Znáte morseovku?

Napište morseovkou jednotlivou zprávu, případně ji rozluštěte!

„Těšíme se na léto až pojedeme na tábor! Budeme hrát hry, cvičit a sedět večer u ohně!“

- / . / ... / .. / - - / . // ... / . // - . / . - // . - .. / . / - / - - - // . - / - - .. // . - - . / - - - / - - - - / . / - .. /
. / - - / . // - . / . - // - / . - / - ... / - - - / . . // - ... / .. - / - .. / . / - - / . // / . - . / . - / - // /
. - . / - - - // - . . / ... - / .. / - . - . / .. / - // . - // ... / . / - .. / . / - // ... - / . / - . - . / . / . - // .. - //
- - - / / - . / . //

2) Jednoduché šifrování

Opět jednoduchá zpráva. Použijte morseovku, ale :

- místo tečky pište jakákoliv malá písmena, místo čárky písmena velká, slova oddělujte pouze větší mezerou
- místo tečky pište svislou čárku s příčnou čárkou dole. Místo čárky příčná čárka nahore
- místo teček pište čárky, místo čárek tečky

Písmena oddělujte svislou čárkou, slova dvěma svislými čárkami, konec zprávy třemi!

3) Město, moře, hora, stát, rostlina, zvíře, atd.

Vědomostní soutěž.

Vedoucí vybere začáteční písmeno některého z těchto pojmů!

- kdo nejdříve odpoví a určí požadované slovo (získává bod)
- každý má tužku a papír a v určeném čase se snaží napsat co nejvíce požadovaných pojmů (na př. hora od písmene K – Kriváň, Kilimandžáro, Kavkaz, Krušné hory, Krkonoše atd) – za každý správný název jeden bod! (zkuste určit, kde toto pohoří nebo hora leží – mimo soutěž!)

Je možno hrát jako soutěž jednotlivců, nebo sčítat body pro každé družstvo!

4) Hádej, kdo (nebo co) jsem!

- a) hráči mají uhodnout, koho (nebo co) určený cvičenec představuje. Všichni se mohou ptát a zužovat pojmy, které vedou k poznání osoby. Potíž je v tom, že určený hráč smí odpovídat pouze „ano“ nebo „ne“! (Znamená to, že nelze formulovat otázku „žiju v současnosti, nebo jsem osoba z historie?“, je nutno se ptát „žiju v současnosti?“ nebo „jsem historická postava“ a pod.)
Obtížnější je hádání abstraktních pojmů – pouze pro starší vyspělé cvičence!
- b) určený hráč má mimicky ukázat, jakou postavu představuje (beze slov!) Může používat i prstovou abecedu!

5) Všechny druhy štafet (i člunková)

Podstatou je překonávání určené vzdálenosti jednotlivými členy družstva, při čemž je nutno předem určit, jakým způsobem – běh, poskoky, lezení, plazení, přenášení mrtvého nebo živého břemene, překonávání překážek na trati, použití náčiní, hlavně míčů různých velikostí.

Družstva mohou startovat i najednou – zajímavé, ale pozor na bezpečnost cvičenců. V zápalu boje vzniká nekázeň a ta téměř nikdy nekončí dobře!

K dobré náladě přispějí i kostýmy závodících (jednoduché označení družstev).

6) Švihadlová školka

Závod jednotlivců, budeme – li výsledky družstva sčítat, bude to soutěž družstev a ta je vždy zajímavější!

Předem určíme čas vymezený pro přeskoky určitého druhu, počítáme počet opakování. Výsledek tvoří součet všech pokusů.

Určený čas – každý způsob 30 vteřin.

Přeskoky – střídnonož pravou (levou) vpřed

snožmo s meziskokem

snožmo bez meziskoku

snožmo vzad

jednonož po pravé nebo levé

s křížením švihadla „vajíčko“

dvojšvih

přeskoky ve dvojici – dvojice vedle sebe, spojeny kolem pasu, švihadla ve vnější ruce

přeskoky v trojici – krajní cvičenky spojeny švihadly za tělem, prostřední cvičenka má ještě svoje švihadlo, skáče najednou přes tři švihadla. Nezapomeňte střední cvičenku střídat. Nároky na pozornost a koordinaci!!

7) Pro uklidnění před koncem hodiny – rytmizace

Sed v kruhu nebo houfu, určený cvičenec má poznat píseň, jejíž rytmus ostatní vytleskávají.

8) Slovo ke cvičencům

Využijte chvíli klidu – informace o Sokole, historie, vyprávění příběhu, vzpomínka na význačnou osobnost –

a nakonec písnička a zakončení hodiny.

Jarina Žitná, Sokol Liberec I.

Nejenom pohybem živ je sokol

Sokol jako morální a společenská aktivita

a nebezpečná organizace, jak se vyjádřil počátkem druhé světové války zastupující říšský protektor von Neurath – následovalo zrušení spolku, který značně ovlivňoval dění ve státě a smýšlení a výchovu jeho obyvatelstva.

Nebezpečnost Sokola tkvěla v jeho organizovanosti, kázni a vlasteneckém přesvědčení. V žádném případě nemohla sokolská idea vyhovovat žádnému totalitnímu režimu. A tak byla zrušena Česká obec sokolská dne 24. listopadu 1915 – v začátcích první světové války, počátkem druhé světové války dne 8. října 1941 – a tehdy následovaly kruté represe a na podzim 1948, kdy bylo akčními výbory vyloučeno ze sokolských jednot více než 11 tisíc členů a nastala nejdelší pauza v sokolské činnosti. Sokolský duch se sice udržoval ve většině oddílů ZRTV, tehdejší jednotné tělovýchovné organizaci, stále jsme používali sokolovny a chodili do Sokola, ale slety byly nahrazeny spartakiádami (nic proti nim!) a celkově byla snaha nahradit sokolskou myšlenku ideologií, se kterou jsme nesouhlasili. K určitému přelomu došlo v období Pražského jara v roce 1968, ale netrvalo dlouho a naše naděje se rozplynuly jako dým.

Aktivně jsem se zúčastnila pokusu o obnovení spolku v r. 1968, pamatuji se dobře na tehdejší sokolské rokování na Žofíně, v 68 roce jsem krátkou dobu fungovala jako župní náčelnice, 7. ledna 1990 jsem zastupovala župu na posledním ustavujícím sjezdu ve Veletržním paláci. Od té doby uplynulo mnoho času, celých 30 let – třicet let práce, nadšení, úsilí, úspěchů i proher! Začátkem ledna tedy uplyne

30 let od posledního obnovení Sokola,

kdy jsme se snažili obnovit Sokol v celé jeho kráse a důležitosti. Za tu dobu byl Sokol organizačně zajištěn, pracovalo náčelnictvo ČOS i Odbor sportu a vzdělavatelský sbor, stavěli jsme na základním sokolském programu zdravého těla i ducha, uspořádali jsme pět všesokolských sletů. K našemu nemilému překvapení právě tady se ukázalo neblahé dědictví minulosti i celkově jiný vztah většiny obyvatelstva k základním ideám, které činí Sokol Sokolem. Honba za výkonem za každou cenu, kariéra a peníze – to jsou naši největší nepřátelé. Díky Bohu a usilovné práci mnoha nezištných sester a bratrů se situace pomalu, ale jistě zlepšuje – ale je před námi ještě mnoho práce a úsilí, abychom se alespoň přiblížili k cíli.

30 let je dlouhá doba v životě jednotlivců, organizací i státu. Nastoupila a nastupuje nová generace, nechme ji pracovat a snažit se, ale všichni společně trvejme na ideách, které tvoří ze Sokola unikátní organizaci. Kromě Dánů jsme nejstarší tělocvičnou organizací, historické dědictví určuje stále hlavní myšlenky Sokola – takže potřebujeme členy vyznávající a řídící se sokolskými idejemi, členy pracovité, neústupné a zároveň tolerantní, potřebujeme prostě slušné lidi, kteří vědí, kde je jejich místo a mají dost síly a nadšení, aby se věnovali sokolské práci!

Jarina Žitná

„Pracovat, to znamená vzdorovat zlu!“

(T. G. Masaryk - 1901)

„Svět stál a stojí na práci, ne na náladě, svět udržuje se jen prací, a to prací drobnou, prací stálou!“

(T. G. Masaryk - 1895)

Tříkrálová deklarace - 6. ledna 1918

V Praze se v ten den sešli v Obecním domě čeští poslanci, aby se vyjádřili ke změnám v současné mezinárodní situaci. Hlavně je pobouřilo stanovisko rakouského ministra zahraničí hraběte Czernina k návrhu separátní smlouvy o mír, který předložili bolševici.

Po říjnové revoluci se de facto zhroutil východní fronta a Lenin v čele bolševické vlády nabídl Německu a Rakousko - Uhersku separátní mír. Na tuto nabídku odpověděl hrabě Czernin velice opatrně, zejména pokud se podmínky míru týkaly dosud nesamostatných národů.

Na shromáždění čeští poslanci aklamací odsouhlasili dokument, vypracovaný Aloisem Rašínem, nadále nesoucí název Tříkrálová deklarace. Jediný poslanec Šmeral (pozdější komunista) nesouhlasil. Dokument navazoval na prohlášení českých říšských poslanců z konce května 1917, který požadoval „spojení s bratrskou větví slovenskou v samostatný život politický, hospodářský a kulturní ve vlastním samostatném státě československém“.

Následují citace nejvýznamnějších pasáží Tříkrálové deklarace.

.....„Jako zvolení zástupcové národa Českého, zdůrazňující veškerá prohlášení českého poselstva na radě říšské, jsme povinni určitě a jasně za lid český a za porobenou a politicky umlčenou větev slovenskou v Uhrách vyznačiti svoje stanovisko k nové úpravě poměrů mezinárodních.....

.....Národ náš se hlásí o tuto svou samostatnost, opíraje se o své historické právo státní a jsa všecek prodchnut vřelou touhou, aby ve svobodné soutěži s jinými národy svobodnými a v svém státě svrchovaném, plnoprávném, demokratickém, sociálně spravedlivém i na rovnosti všeho občanstva vybudovaném a v hranicích historických zemí a sídel svých a své větve slovanské přispěti mohl k novému velkému rozvoji lidstva, založenému na volnosti a bratrství přiznávaje v tomto státě národním menšinám plná, rovná práva národní.....“

Moderní historikové z některých západních zemí, a s nimi, bohužel, i někteří čeští, od 80tých let minulého století hlásají, že vytvoření Československa bylo fantazií Masaryka, Beneše a Štefánika. Tříkrálová deklarace je další dokument, usvědčující tyto historiky z neznalosti našich národních dějin (pokud zcela záměrně nepodlehli současnému politickému výkladu dějin!).

Otakar Mach, Sokol Praha Prosek

„Věřit jen v sebe, věřit ze všech sil...“

Lidská paměť je děravá. Nějak si nemohu vzpomenout, kdo napsal tyto verše! Snad Petr Kříčka? Na tom však konečně vůbec nezáleží. Pokračuje to slovy: „*velký je ten, kdo veliký zná cíl – však větší ten, kdo víry nepozbyl, když osud cestu překážkami zryl.*“

Těch cílů máme před sebou hodně. Každý z nás jako individualita a všichni dohromady jako sokolové, kteří chtějí dostát sokolské tradici. Současnost se snaží zrušit nebo snížit pocit národní identity – při čemž nevím, jestli to je specialita výlučně česká nebo světová! V prosincovém čísle Souzvuků jsme se zabývali otázkou češtiny jako „nástroje“

udržování české identity, bohužel, současná doba a poměry často tento pocit identity podřívá a desorientuje především mládež!

Jak si mladí lidé bez vlastních zkušeností mají poradit se skutečností, kterou jim předkládají naše media – totiž s ponižováním naší bezpochyby pokrokové minulosti, s kulturními výboji české společnosti, s vybudováním vlastního svobodného státu, což se jim často předkládá jako historický omyl, nebo spíš chyba? Ty největší výboje českého ducha a nejpokrokovější části naší historie jsou líčeny ve světle, které je v naprostém protikladu s pravdou – při čemž zkreslená fakta se jim předkládají jako „nové pojetí českých dějin“!

Dochází, bohužel často, k cílené destrukci historické paměti – Češi jsou představováni jako primitivní zaostalý národ, který lstí a podvodem vytvořil samostatný stát a jsou srovnáváni se sousedním Německem a jeho státotvorností. Tento výklad vůbec nebere na vědomí dávnou lidskou touhu po svobodě, nebo – lépe řečeno – upírá právě toto nezadatelné lidské právo českému národu, od pradávna usedlému ve střední Evropě a podílejícího se na její kultuře. Přečtěte si Podivenův pamflet „Češi v dějinách nové doby“, často prezentovaný jako dílo, které konečně vysvětluje čtenářům, jací jsme -a byli jsme v minulosti - ubozí a neschopní sami si vládnout! Jak bychom se měli kát za všechna příkoří, která jsme způsobili Evropě a především našemu velkému sousedu.

Sbírka protičeských pomluv stále sílí a bohužel, právě mládež je ohrožena tímto soustavným tlakem.

Faktem je, že právě malé národy, ke kterým nepochybně patříme, mají se sebepodceňováním na základě často nesmyslných pomluv, svoje potíže. Vlivem všudypřítomných medií je to stále horší!

Přečtěte si, co napsal Karel Čapek:

K násilí, jímž byli a jsou lidé a národy ovládnuti hmotně, přistoupila jako poslední vymoženost dvacátého století, propaganda, která ovládla lidi a národy duševně. Násilí zbavuje lidi svobody vůle. Propaganda je zbavuje svobody úsudku. Proti násilí se bojuje rukama a zbraní. Ale proti nepravdě a nepravu, proti fanatismu a demagogii se bojuje slovem a svědomím. Ve světové při o pravdu a právo asi neplatí přísloví, že moudřejší ustoupí.“

A teď se podívejte do dnešních novin! O národních hodnotách se mluví s despektem a bez ohledu na pravdu a zdravý lidský rozum! Nejhorší na tom je, že tyto nesmysly vycházejí z pera českých autorů! V poslední době se opět začalo se systematickým zaměňováním příčin a důsledků – denacifikace českého pohraničí a systematický odsun německého obyvatelstva do jejich vytoužené země z rozhodnutí Spojenců je často vykládána jako nespravedlnost a svévole, ale ve skutečnosti to bylo nutným důsledkem chování německé menšiny v pohraničí těsně před začátkem druhé světové války. Pravdu nelze zamlčovat, snahy překroutit ji jsou trestuhodné a přes to se s nimi setkáváme ne pouze na druhé straně státní hranice, kde si dnes dobře žijí ti, kteří byli nuceni odejít, ale u nás. Protesty odborníků jsou umlčovány především bulvárními novináři a vůbec tiskem, který už dávno není v českých rukou! Lidé, kteří jen křičí a sami nic nikdy nedokázali, si osobují právo kritiky a soustavné napadání budí nedůvěru nezkušených a možná i senzace chtivých rádoby politiků a kulturních pracovníků.

Sokolské souzvuky nejsou oficiálním tiskem, nemají za úkol budit nenávist a nepřátelství. Co se stalo, stalo se a nelze to vyškrtnout z dějin Evropy a jednotlivých států. Důležité je vzít si z toho, co je dávno za námi, poučení, nenechat se manipulovat, ale používat zdravý rozum a nebát se, jak si přála největší česká osobnost všech dob – TGM. Je to velký úkol, ale jsme povinni našim předchůdcům i našim dětem ho se vším možným úsilím plnit!

Kdysi jsem četla knihu (byl pak podle ní natočen i film – jméno ani autora si nepamatuji!), jmenovala se „Všichni lidé jsou nepřátelé“ (nebo tak nějak). Není to pravda, lidé nejsou nepřátelé, naopak jsou to naši bližní, vzájemná pomoc je předpokladem – pro všechny ovšem musí platit stejná pravidla, práva a především povinnosti!

Sokol byl zrušen v každé totalitní vládě, byl nebezpečný pro svou uvědomělou kázeň a demokratické a humanistické smýšlení a v tomto duchu vychovával svou mládež! Více než cokoliv jiného tuto výchovu v současnosti znehodnocuje ohromná národní, ale i lidská lhostejnost, nedůvěra, pochyby, nedostatek vlastního zdravého myšlení a rozumu.

Nutně potřebujeme inteligentní a působivou propagaci, ale daleko více potřebujeme členy Sokola, který svým smýšlením a prací odpovídají představě Sokola s velkým S! a jsou příkladem pro otatní.

Jarina Žitná (literatura – Parlamentní listy – Prof. PhDr. Stanislava Kučerová CSc)
Celou stat' najdete na internetu [https:// české narodni listy estranky/prispevky/pravdy-a-lzi-ceskych-dejin I. – II.](https://ceske-narodni-listy-estranky/prispevky/pravdy-a-lzi-ceskych-dejin-I.-II.)

Kaleidoskop

První vydání Národních listů

U jejich zrodu stál pražský právník Julius Grégr (mimochodem, stál také u zrodu Sokola) 1. ledna 1861 zveřejnil první číslo časopisu, který měl v dalších letech vliv na kulturní a politický život národa. První číslo Národních listů bylo věnováno hlavně politickému programu formulovanému F. L. Riegrem. V následujících letech se NL zabývaly jak vnitrozemskými problémy, tak i zahraniční politikou, národním hospodářstvím a kulturou. Není divu, že se staly oblíbeným informátorem nejširších vrstev obyvatelstva a nejčtenější českým deníkem na území Rakousko – Uherska.

Po roce jejich význam upadal – ztrácel svou prestiž i abonenty – stal se ústředním orgánem České národní demokracie. Silně ho předstihl časopis Národní demokracie vedený Karlem Kramářem.

Za okupace sloužily NL jako médium českých kolaborantů a v r. 1941 byly zrušeny.

Sokolská legenda – Jindřich Vaníček

Osobnost, autorita, právník, sokolský činovník, v létech 1892 – 1930 náčelník ČOS, připravoval a vedl šest letů!

Narodil se 1. ledna 1862, pocházel z chudé rodiny v Praze, ale vystudoval Malostranské gymnasium a Právnickou fakultu ÚK, v roce 1898 získal titul JUDr. a od r. 1910 měl vlastní advokátní kancelář v budově sokolovny na Smíchově. V šestnácti letech vstoupil jako dorostenec do Sokola Smíchov, ale už za dva roky se stal cvičitelem. Sám pěstoval šerm, box, veslování, plavání, cyklistiku. R. 1890 se stal náčelníkem Středočeské župy, 25. března 1892 byl zvolen náčelníkem ČOS a tuto funkci zdárně vykonával až do r. 1930, kdy se pro nemoc vzdal všech funkcí v Sokole. Organizoval výlety na Moravu, do slovanských zemí a roku 1889 do Paříže, kde sokolské družstvo získalo na závodech třetí místo.

Po vzniku ČSR se stal přednostou výchovného odboru Ministerstva národní obrany a společně se starostou ČOS bratrem Scheinerem se podílel na organizaci odporu proti

Maďarům po vzniku republiky. V první fázi odjelo na Slovensko 379 dobrovolníků z řad sokolského členstva.

V následujících letech pokračovala jeho plodná spolupráce se starostou ČOS, který zastupoval ČOS především navenek, zatím co bratr Vaníček se staral hlavně o vnitřní provoz a členskou základnu Sokola. Jako přednosta výchovného odboru Ministerstva národní obrany organizoval tělocvičné, jazykové i praktické školy pro vojáky.

Jeho organizační a praktická cvičitelská práce je i dnes nedocenitelná. Získal si obrovskou autoritu i lásku členstva, podílel se na vzniku a úpravách názvosloví i odborné literatuře.

V roce 1930 se pro nemoc vzdal všech funkcí a sletu v roce 1932 se už zúčastnil pouze jako divák. Zemřel na infarkt myokardu 2. června 1934 a jeho pohřebního průvodu Prahou se zúčastnilo nejenom sokolstvo, ale i významní státní představitelé, kteří se s ním svými projevy důstojně rozloučili.

Jméno Jindřicha Vaníčka vešlo do dějin nejenom sokolstva, ale i Československé republiky.

V jeho případě je možno připomenout staré sokolské heslo:

„V myslí vlast, v srdci smělost, v paži sílu!“

K + M + B

Bývalo zvykem, že tento nápis s připojeným letopočtem býval od (a dodnes je hlavně na venkově, písmeno „C“ bývá nahrazeno českým „K“) od 6. ledna na dveřích lidských příbytků. Podle pověsti jsou to začáteční písmena jmen tří králů, kteří v ten den, vedeni Betlémskou hvězdou, navštívili právě narozeného Ježíška a přinesli mu dary. Kašpar zlato jako králi, Melichar kadidlo jako Bohu a Baltazar myrhu jako člověku.

Ve skutečnosti to zřejmě nebyli králové, ale hvězdopřevodci, pravděpodobně z Arábie. Uvedená písmena jsou symbolem Nejsvětější trojice – otce, syna a Ducha svatého. Jsou zkratkou věty „Christus monitionem Benedikt“, což znamená „Ať Kristus požehná tomuto příbytku!“

Pro svátek tří králů jsou typické některé lidové zvyky – zapalování svíček a pouštění lodiček jako na Štědrý den, házení střevícem (dopadne - li špičkou ke dveřím, tak se svobodná dívka do roka vdá – a půjde z domu), mytí studenou vodou (pro krásnou pleť) a koupel v běhuté vodě (přináší zdraví po celý rok), pití svčené tříkrálové vody ráno na lačno (opět zdraví).

Svátek tří králů uzavírá vánoční období – je tu nový rok a s ním další úkoly!

Panna orleánská

Vlastním jménem Jana – chcete li Johanka – z Arku, francouzská národní hrdinka a spolu patronka Francie. Narodila se 6. ledna 1412 a zemřela na hranici 30. května 1431 – bylo jí pouhých 19 let.

Později byl její proces i upálení označeno jako justiční omyl, v r. 1919 byla blahořečena a 30. května 1920 prohlášena papežem Benediktem XV. za svatou.

Pocházela z celkem zámožné selské rodiny v Lotrinsku a už od mládí prohlašovala, že slyší „hlasy“, které jí nařizují, co má dělat.

Ne začátku patnáctého století se Angličané tlačili do Francie, v roce 1415 zvítězili v bitvě u Azincourtu a ovládli celou severní Francii. V roce 1420 uzavřely obě mocnosti smlouvu, která předem přirčila po smrti tehdy panujícího dauphina Karla francouzskou korunu Anglii, tedy přesně anglickému rodu Lancasterů. Francouzský dauphin se vzdal jakékoliv aktivity. Jana opět slyšela hlasy a měla vidění, modlila se za záchranu Francie

a anděl Michael jí dal za úkol, aby v mužském převleku získala pro Francii Orléans. Začátkem března vyjela za Karlem do Chinonu a přiměla ho k tažení na toto město. Dostala malé vojsko, ale díky své statečnosti a odvaze se jí to podařilo a dokázala vyhnat Angličany z francouzského území. Výsledkem byla korunovace dauphina na krále Karla VII. v Remeši.

Situaci, která následovala, známe dobře i z dnešního dění. Jana svou popularitou a autoritou začala zastíňovat Karla – a to se neodpouští. Ukládal jí stále nebezpečnější úkoly, ale neposkytl jí nutnou podporu. A tak se stalo, že když na jaře 1431 hájila Compiègne, nejenže nedostala potřebnou pomoc, ale zradou byla 23. května zajata Burgundci, anglickými spojenci.

Bylo nutno skoncovat s žijící legendou, Jana byla obžalována ze spojení s ďáblem a v soudním procesu vedeném francouzským biskupem Petrem Cauchonem odsouzena k upálení. Nikdo z jejích přátel, nejméně král Karel, který jí vděčil za svou korunu, se jí nezastal.

Byla jsem v Rouenu a stála na místě, kde se konal soud i na místě hranice na tzv. Vieux Marché (Starém trhu) - teprve, když zemřela a už nehrozilo, že zastíní svou autoritou krále, Karel požádal o revizi procesu (prý to byl omyl!!) Jana byla rehabilitována a 18. dubna 1909 papežem Piem X. prohlášena za blahoslavenou a 16. května 1920 papežem Benediktem za svatou. Samozřejmě až po smrti, pak už nemohla být nikomu nebezpečná. Francouzský lid ji však vždy uctíval, vážil si jí a miloval ji.

Janin příběh posloužil jako téma k uměleckému zpracování – zpracoval ho G. B. Shaw v dramatu „Jana z Arku“ i francouzský spisovatel Jean Anouilh ve hře „Skřivánek“. Byla námětem oper G. Verdiho i Petra Iljiče Čajkovského, Honegger napsal oratorium „Jana z Arku na hranici“. V novější době toto téma bylo zpracováno i ve filmu.

„Já tu Tróju najdu!“

Řekl prý jako malý kluk *Heinrich Schlieman*, syn vesnického pastora, který se narodil 6. ledna 1822. Dětský zájem podnítil svým vyprávěním a četbou jeho otec – ovšem předpoklady k nějaké výzkumné práci Heinrich nikdy neměl. Žili z ruky do úst a studium nepadalo v úvahu. Tak se šel učit knihkupcem. Měl fenomenální nadání na jazyky a stejně fenomenální paměť. Během své učební doby se prvně seznámil s Homérem v originále, tedy řečtině – to byl konečný signál k cestě za poznáním a pozdějšími úspěchy v archeologii.

Pochopil, že naději na úspěch bude mít pouze tehdy, bude – li vládnout dostatečnými financemi. Naučil se většinu velkých evropských jazyků, kromě rodné němčiny ovládal angličtinu, francouzštinu, ruštinu, španělštinu a portugalštinu, holandštinu a během doby i řadu dalších. Z Amsterdamu byl r. 1846 přeložen do Petrohradu, kde se osamostatnil, oženil a vydělal velké peníze. Ty však nebyly cílem jeho snažení. Cestoval po celém světě, několikrát přišel o všechno, ale vždy se znovu postavil na nohy. Se svou ruskou ženou se rozvedl a zemřela mu jediná dcera. V padesátých letech žil v USA a získal americké občanství. Roku 1869 se oženil s mladou Sophií Engastromenosovou, která ho v následujících letech podporovala a aktivně se zúčastnila i vykopávek.

V 36 letech přerušil všechny svoje aktivity a začal studovat archeologii – jeho zájem se soustředil především na studium starověkého Řecka. Homéra uměl z paměti a věřil mu. Roku 1871 začal vykopávky na pahorku Hisarlik v Malé Asii (v Turecku), který svou polohou značně odpovídal Homérovu popisu. Tróju skutečně našel, na Hisarliku pracoval v letech 1871 – 73. Nalezená Trója se skládala z několika vrstev, jedna z nich vykazovala stopy po obrovském požáru. Těsně před ukončením vykopávek našel pod jednou z polozbořených zdí obrovský „poklad krále Priama“ – ve skutečnosti byl

nalezený poklad asi o tisíc let starší. Určit správně, která vrstva Hisarliku byla skutečně Homérovou Trójou, se podařilo až jeho následovníkům.

Větší část nalezených artefaktů se dnes nachází v berlínském Pergamonu, doporučuji návštěvu! Soustředil se pak na vykopávky v Mykénách, odtud pochází i zlatá maska „krále Agamemnona“, opět však nesprávně datovaná.

Díky jeho neústupnosti a tvrdošijnému hledání, víme dnes mnoho o době a národu, který stál u kolébky kultury a vzdělanosti v Evropě.

Zemřel v Athénách v podstatě na ulici, kde mu nebyla poskytnuta nutná péče. Vypadal totiž jako vandrák a nikdo z kolemjdoucích ani netušil, že jde o mnohonásobného milionáře a nad to vědce (i když amatéra!) světového jména. Stalo se to 26. prosince 1890.

Chcete – li mít představu o vykopávkách na Hisarliku, rozlučte se s představou nádherných sloupů známých chrámů a staveb, kterých je v Řecku dostatek. Vykopávky v Tróji jsou totiž daleko starší – ale dostanete – li se tam, dýchne na vás představa dějů, které tu kdysi odehrály, defilují před vámi postavy známých jmen – dávná a dodnes živá romantika lásek, hrdinských činů, bojů a prolité krve. Vidět a zažít i dnešní Troju je zážitek. Při mé návštěvě tam bylo dokonce možno – za drahé peníze – získat třísku z velkého dřevěného špalku – zaručeně prý přímo z dutého koně, kterým Odysseus překvapil Trojany a obsadil a zničil město!

„A přece se točí!“

Tato slova se tradují věky, i když s velkou pravděpodobností nebyla nikdy vyřčena. Je totiž silně nepravděpodobné, že by si je někdo troufl vykřiknout na celý sál při odchodu ze soudní síně a procesu, kde mu šlo o krk.

Jsou připisována velkému vědci jménem *Galileo Galilei*. Byl to astronom, fyzik a matematik, filosof, jeho jméno je nerozlučně spojeno s vědeckou revolucí, s poznáním přírodních zákonitostí na základě empirie, výzkumů a poznatků, ale rozhodně ne na podřizování se autoritám.

Galileo byl všestranný vědec, na stránkách Souzvuků není dost místa na dokonalé popsání jeho života a jeho výzkumů, z větší části dodnes platných. Kromě vylepšení dalekohledu a jeho využití třeba v astronomii a dalších a dalších vynálezů je znám především jako přívrženec Koperníkova názoru, že centrem, kolem kterého se všechno točí, je Slunce a ne Země, jak se tradovalo. Galileovo dílo je významným průlomem dosavadních názorů, uznávaných od dob Aristotela.

Galileo odmítal slepou důvěru v autoritu – ať už to byla bible, nebo třeba Aristoteles a Platon. Objevil čtyři největší satelity Měsíce (Io, Europa, Ganymedes, Callisto), pochopil, že obíhají kolem Měsíce a to vše že ještě obíhá kolem Země. Pomocí zdokonalených dalekohledů zjistil, že povrch Měsíce je zbrázděn pohořími i hlubokými krátery, dokonce dokázal odhadnout i výšku měsíčních pohoří. Pozorováním Mléčné dráhy zjistil, že se nejedná o mrak, ale o spoustu hvězd v těsné blízkosti. Byl průkopníkem experimentů vyjádřených matematickými výpočty, pokusil se změřit rychlost světla, vynalezl geometrický a vojenský kompas a další geometrické pomůcky.

Byl věřící katolík a žil v době, kdy se věda začala rozcházet s církevními dogmaty. Zastával názor, že pohyby nebeských těles se řídí stejnými zákony jako na Zemi. Katolická církev, samozřejmě, se podobným názorům a poznatkům bránila, Galileo byl souzen a protože už byl ve velmi pokročilém věku, odsoudili ho pouze k domácímu vězení, které mohl trávit ve svém domově. Jeho publikace byly zakázány!

Pokrok se ovšem nedá zastavit a postihl i katolickou církev. Roku 1992 byl Galileo rehabilitován a papež Jan Pavel II. se mu dokonce veřejně omluvil.

Jindřich Vaníček

Jana z Arku

Anežka Přemyslovna

Heinrich Schliemann

Julius Zeyer

Robert Falcon Scott

Franklin Delano Roosevelt

15. ledna 1921

Tehdy, bezprostředně po ukončení první světové války, byla založena *Československá obec legionářská*, sdružující účastníky bojů na všech světových frontách. Měla dál pěstovat legionářské tradice a ideje. V roce 1939 byla zrušena a po roce 1945 znovu obnovena.

První zápas na Štvanici

Konal se 17. ledna 1931 a bylo to hokejové utkání LTC Praha a Manitoba Univerzity Graduates – na umělém kluzišti. V únoru 1933 se tu konalo dokonce Mistrovství světa v ledním hokeji. Původní hokej neměl přísně určená pravidla – utkání se lišila počtem hráčů a časovým limitem zápasu a u nás měl své předchůdce ve hře podobné bandy hokeji (s míčkem), později „míč ledový“. V roce 1908 byl založen Český svaz hokejový. Štvanice (původně tzv. „Velké Benátky“) byla v druhé polovině 17. století místem radovánek Pražanů a císař František I. ji – pro údajné snižování mravů - r. 1802 zrušil. I tak však byla Štvanice (restaurace, letní aréna, hřiště, kurty koupaliště, lázně) místem odpočinku a sportu v pozdějších letech – od r. 1929 se uvažovalo o výstavbě zimního stadionu – projektantem se stal akademický arch. Josef Fuchs (projektoval např. také Veletržní palác v Praze). Stadion byl oficiálně otevřen 17. ledna 1931. Nebylo to pouze umělé kluziště, to bylo doplněno šatnami, ohřívárnou a ubytovnou pro dvě družstva. Otevření stadionu bylo nesmírně slavnostní, hrály se dokonce úvodní fanfáry ze slavnostní opery Libuše Bedřicha Smetany.

11. února 1955 se zde uskutečnil první televizní živý přenos hokejového utkání.

Tři Přemyslovny

První z nich byla dcera Přemysla Otakara I. *Anežka Přemyslovna*. Narodila se 20. ledna 1211 a otec pro ni připravoval hned několik diplomatických svateb – žádná z nich nevyšla. Po Přemyslově smrti v r. 1230 vzala osud do svých rukou. Věnovala celé své věno, což činilo 30 tisíc hřiven stříbra a založila špitál na Františku a plně se věnovala péči o nemocné a trpící. V blízkosti špitálu stál mužský klášter „menších bratří sv. Františka“ a Anežka se stala abatýší sousedního kláštera sv. Kláry. Vždy zastávala zájmy Přemyslova rodu, snažila se i o urovnání sporů v rodině.

Anežka přijala do kláštera dceru Přemysla Otakara II. a Kunhuty Uherské *Kunhutu*, která pak pokračovala v jejím díle. Na přání svého bratra opustila klášter a vdala se za piastovského knížete Boleslava II, ale manželství bylo sice obdařeno několika dětmi, rozhodně však nebylo šťastné a tak bylo na Kunhutino přání rozvedeno. Po Anežčině smrti Kunhuta převzala její úlohu v klášteře na Františku a později na Pražském hradě v klášteře sv. Jiří. Poskytla také vzdělání a útulek Přemyslově dceři Elišce. Ta se narodila také 20. ledna, ale roku 1292. Smrtí Eliščina bratra Václava došlo k dramatické změně v politické situaci. Václavem vymřel rod Přemyslovců po meči a

Eliška se rázem dostala do středu zájmu a mocenských intrik české šlechty. Provdala se za mladého Jana Lucemburského – a bylo to manželství z vášnivé lásky. Bohužel, rodinné štěstí netrvalo dlouho, manželé se vzájemně odcizili a Jan Elišku podezíral, že chce na český trůn dosadit svého nejstaršího syna Václava, pozdějšího Karla IV. Nakonec Elišku dokonce věznil a odebral jí děti. Jak je známo, Václav byl vychován ve

Francii, kde také začal používat jméno Karel. Eliška skončila svůj život opuštěná u své dcery 28. září 1330.

12. ledna 1989 prohlásil Jan Pavel II. Anežku za svatou, jmenování se zúčastnilo více než osm tisíc poutníků z Čech a Moravy.

Strašná, ale nutná návštěva!

Jsou místa, která člověk nenavštěvuje rád, dokonce se podobným návštěvám i brání. Přesto si myslím, že je nutno překonat nechuť a samozřejmé obavy z toho, že uvidíme na vlastní oči místa největšího barbarství, která vymyslel a zorganizoval člověk člověku. Jsou to místa, kde byla povýšena nelidskost a násilí nad jakoukoliv etiku, nic z toho, co tu můžeme vidět, nelze omluvit! Jsou to koncentrační tábory.

27. ledna 1945 byl osvobozen Rudou armádou ten asi nejstrašnější ze strašných. Byl místem, kde měla být s konečnou platností řešena židovská otázka a vlastně i otázka podřadných ras, jak často nacisté nazývaly příslušníky především slovanských národů -

Osvětim !

Byli zde vězněni lidé z celé Evropy, bylo to místo hromadného vyvražďování mužů, žen i dětí – a co hůř, toto vraždění bylo dokonale organizováno, stejně jako na příklad nějaké průmyslové odvětví. Lidé zde byli považováni za něco jako tažná zvířata, ale k těm bývají jejich majitelé vstřícnější, jsou si totiž vědomi, že je budou potřebovat. Tady to bylo něco jiného – lidský život neměl žádnou cenu a mohl být okamžitě nahrazen jiným životem. Takže vězňové trpěli těžkou prací, naprostým nedostatkem potravin, krutým zacházením, nedostatkem jakékoliv hygieny a ještě třeba pseudo lékařskými „výzkumy!“ Vnější svět pro vězněné ubožáky neexistoval – a ani nevěděl (vlivem dokonalého utajování) nic o hrůzných podmínkách, které zde panovaly. V mnoha případech, bohužel, možná ani nechtěl vědět! Válka nikdy a nikde nesleduje humanitární cíle, (ani „humanitární“ bombardování v bývalé Jugoslavii ho nesledovalo!), ale na frontách měli lidé možnost bojovat, bránit se, útočit, prostě o něco usilovat. V těchto táborech hrůzy bylo jedinou snahou sehnat kousek potravy a přežít. Internované rodiny byly krutě roztrhány, staří lidé a matky s dětmi posílány rovnou „do plynu“! V Osvětimi podle střízlivých oficiálních odhadů zahynulo minimálně 1, 1 milionu lidí – z toho 960 tisíc Židů, 70 – 75 tisíc Poláků, 21 tisíc Romů, 15 tisíc sovětských zajatců a 10 – 15 tisíc příslušníků ostatních národů. Byli mezi nimi i Češi! Odehrála se zde i největší hromadná vražda českých občanů, kdy po deportaci z Terezína odešlo do nenávratna 46 tisíc příslušníků tzv. českého rodinného tábora. Z asi 50 tisíc českých občanů, kteří prošli Osvětimí, jich přežilo asi 6 tisíc. Při své návštěvě tábora jsem měla možnost komunikovat s paní Martou Kottovou, která svůj pobyt zde přežila asi jako patnáctiletá. Při příchodu na konec vlečky, která sem přivázela tisíce nešťastníků, kteří šli na smrt, jsem ji viděla položit hrstičku polo zvadlých sněženek a bledulí na konec kolejí. Nic nevysvětlovala, ale tiše poznamenala: „Tady jsem naposledy viděla tatínka a maminku“

Osvětimský tábor smrti osvobodila Rudá armáda těsně před koncem druhé světové války. I když se dozorcí a příslušníci SS snažili zničit pokud možno stopy své – domýšlivě vysoko hodnocené – kultury a zbavit se před příchodem osvoboditelů důkazů o své vině, příliš se jim to nepovedlo. Z tábora donutili v lednu 45 odejít asi 60 tisíc vězňů na tzv. „pochod smrti“, pokusili se vyhodit do povětří plynové komory a krematoria. Při příchodu vojáků Rudé armády zde vojáci našli pouze asi 7650 zubožených lidí naprosto odevzdaně čekajících na smrt.

Není divu, že reagovali stejně jako Spojenečtí vojáci, kteří osvobodili o něco později, dne 5. května 1945 jiný podobný tábor – Mauthausen. Vojáci, prošli utrpením frontových

linií, když viděli šílenou skutečnost, naprosto zdivočeli a museli být drženi na uzdě. Něco takového si totiž vůbec nedovedli představit. V Mauthausenu za války zahynulo přes 7 tisíc českých občanů, především z řad inteligence, členů Sokola a studentů. (Mezi jinými i celá sokolská rodina Novákových z Libně – i s čtrnáctiletou Jindřiškou, která z místa atentátu na Heydricha odvezla Kubišovo kolo). Mauthausen měl zvláštní úlohu při decimování českého hnutí odporu.

Podobných hrůzných míst najdete na území Evropy více – všechny jsou důkazem toho, že lidé nemusí být vždy dobří, ale často jsou manipulovatelní a nechávají se ovlivnit. Jejich existence není snem, není fikcí – je, bohužel, smutnou zkušeností a výstrahou pro budoucnost i přítomnost. Lidstvo by nemělo v budoucnosti připustit něco podobného, ale aktivně se předem bránit vzděláním, rozumem, výchovou. Jiná - třeba násilná - cesta není, protože – a to je známo - násilí opět budí násilí!

Romantik Julius Zeyer

Jedno z velkých jmen české literatury – spisovatel, prozaik, básník a dramatik, přítel Josefa Sládka a Jaroslava Vrchlického. Všichni tři patří ke generaci „májovců“.

Zeyer se narodil 29. ledna 1901 a rodina mu určila obchodní dráhu – studoval proto na německé reálce a technice v Praze, ale studium nedokončil. Naopak – věnoval se tomu, co ho zajímalo, co měl rád a k čemu měl vlohy. Studoval cizí jazyky, zajímala ho kultura a cestování. Poznáním exotických krajů získával předpoklady k reálnému vyličení míst svých příběhů.

V jeho dílech dominují svobodomyšlní hrdinové – nebojácní, věrní obětaví a vždy bojující proti zlu v jakékoliv podobě. Náměty často hledal v dávné minulosti a v romantických historkách. Osobně nikdy nebyl příliš šťastný, marně hledal lásku a přátelství – často byl zklamán a cítil se sám. Opustil dokonce Prahu a žil ve Vodňanech v domě „U tří čápů“, dnes je dům označen pamětní deskou. Ve Vodňanech se spřátelil s lékárníkem Heritesem, třetím členem jejich spolku byl další přítel jménem Mokrý – společně poznávali okolní krajinu a její zajímavosti.

Dílo Julia Zeyera je velmi obsáhlé. Asi nejznámější je jeho pohádka „Radúz a Mahulena“ zhudebněná Josefem Sukem, básnický cyklus Vyšehrad, z prózy je nutno připomenout např. „O věrném přátelství Amise a Amila“ a především román „Jan Maria Plojhar“. Známá je také jeho báseň „E morta“, kterou napsal po návratu svých dopisů a obdržení oznámení o úmrtí slavné české altistky Klementiny Kalašové, která zemřela na turné v Brazílii.

18. ledna 1912 – jižní pól

V ten den tam stanul velitel anglické výzkumné výpravy,

kapitán Robert Falcon Scott a jeho čtyři druhové. Ostatní členy musel poslat zpět do základního tábora v Mac Murdově zátocce už v první části cesty, bylo totiž jasné, že nebudou mít dost potravin pro všechny. Místo radosti a úlevy ze splnění úkolu se však dostavilo rozčarování a zklamání. Našli tu totiž opuštěné saně a stan s dopisem adresovaným Scottovi. Zanechala ho tam norská výprava vedená Roaldem Amundsenem, která dosáhla pólu přibližně o měsíc dříve – již 15. prosince 1911. V dopise byla prosba, aby Scott, jako pravděpodobný nejbližší návštěvník nejj jižnějšího bodu naší planety, doručil zprávu s oznámením o dosažení pólu norskému králi, to pro případ, že by se Norům při zpáteční cestě stalo něco špatného.

Scott se narodil 16. června 1868 v rodině námořního důstojníka, byl tedy už předem předurčen ke kariéře na moři. Námořním kadetem se stal ve 13 letech a pak zákonitě postupoval a zastával stále důležitější funkce. Bylo to v době, kdy vzrůstal zájem o prozkoumání odlehlých neznámých krajín a do popředí zájmu se dostávaly arktické i antarktické oblasti. Po dosažení severního pólu se většina zájmu obrátila na jih. Scott byl velitelem několika výprav, získával zkušenosti a byl jmenován velitelem výpravy, která měla dosáhnout na jižní pól. Stalo se ovšem něco nepředvídaného. Až po vyplutí obdržel Scott telegram od Amundseny – bylo v něm pouze několik slov: „Jedu na jih!“ stručně oznamoval. Na severním pólu už stáli lidé a tak byl zájem světa o jižní pól pochopitelný. Angličané změnu směru Amundsenovy výpravy na jih těžce nesli, považovali to za vpád do svého hájemství.

Scott se utábořil ve staré základně v Mac Murdově zátocy, Amundsen riskl přistání na neustále se odlamujícím okraji ledu ve Velrybí zátocy – na pól to odtud bylo o 100 km blíž. Norové uměli dobře jezdit s psím spřežením, Scott volil jako dopravní prostředek houževnaté shatlandské poníky. Měli víc síly než tažní psi, ale tam kde psí spřežení lehce běželo po sněhu, poníci se bořili, lámali si nohy a museli být zastřeleni. Motorové sáně se brzy polámaly a tak nakonec Scottovi muži museli táhnout těžký náklad sami. Když došli na pól, byli těžce zklamáni a museli se vydat na zpáteční cestu. Ta byla strašná, muži slábli, měli nedostatek potravin, chyběla náplň do vařičů. Závěr byl nevyhnutelný – asi 20 mil od velkého skladiště potravin i pohonných hmot už nemohli dál. Konec nastal mezi 29. -30. lednem 1912. Našli je až za osm měsíců, zároveň s deníky (Scott psal do posledního okamžiku) a sbírkou vědeckého materiálu, kterou obětavě táhli až do konce!

Architekt Josip (Jože) Plečnik

Pocházel ze Slovinska, narodil se 23. ledna 1872 v Lublani, kde také 7. ledna 1957 zemřel. Ve škole se mu moc nelíbilo a ani povolání truhláře, které mu určil otec, ho nepřitahovalo. Nakonec vystudoval průmyslovou školu, ve Štýrském Hradci se seznámil se studenty architektury a sám se pak dostal ke studiu architektury na Vídeňské umělecké akademii. První roky po smrti otce byly těžké, ale koncem roku 1920 se už stal profesorem architektury v Lublani.

Z popudu Tomáše Garigue Masaryka, prezidenta republiky, byl pozván do Prahy, kde řídil obnovu a rekonstrukci Pražského hradu, zahrad a zámku v Lánech. Jeho prací byla úprava nádvoří před Matyášovou bránou, byt prezidenta, zahrady Rajská, Na valech, Na baště, vyhlídkové terasy, zimní zahrada, severní průčelí Španělského sálu a vstup do něj – sloupová síň a symbol republiky Mrákotínský monolit na nádvoří. Další stopy Plečnikovy práce můžeme najít v ulicích Prahy, Lublaně i dalších míst.

Franklin Delano Roosevelt – prezident USA

Narodil se 30. ledna 1882 a zemřel těsně před koncem druhé světové války 12. dubna 1945. Byl 4x zvolen prezidentem.

Studoval na Harvardu, pak na prestižní Columbijské univerzitě, v r. 1912 se stal náměstkem na ministerstvu námořnictva a v r. 1920 prvně kandidoval na prezidenta. Neúspěšně! Ve 23 letech se oženil se svou sestřenicí Eleanorou, v r. 1921 byl postižen obrnou, která zanechala následky. Zůstal částečně ochrnut, špatně chodil a používal kolečkové křeslo. V r. 1928 se stal guvernérem státu NY – vyhlásil boj proti korupci. V r. 1933 znovu kandidoval za demokraty, vyhlásil tzv. New Deal. Byl na něj spáchán atentát, ale zachránil ho starosta NY Čech Antonín Čermák, zaštitil ho vlastním tělem a

zemřel místo něho. V úvodním prezidentském projevu 4. března 1933 požádal národ o důvěru a spolupráci. Neměl to vždy lehké, musel odvracet útoky na svou osobu, postavil se za dělníky v době stávků v Michiganu a tak získával značnou popularitu a vážnost občanů. Pak přišla válka – druhá světová. Amerika do ní vstoupila se vši silou a elánem teprve po japonském útoku na Pearl Harbour na Havaji. Japoncům se podařil neočekávaný útok a zničili velkou část Tichomořské flotily. USA pak vyhlásily válku Japonsku, Německu i jeho přívržencům. Američané bojovali v Tichomoří i v Evropě, průmysl pracoval na plné obrátky a dodával spojencům zbraně a vojenský materiál. Rooseveltovi válečné napětí nespědčilo, jeho zdravotní stav se stále zhoršoval. Zúčastnil se zasedání tzv. „Velké trojky“ (Roosevelt, Stalin, Churchill) v Teheránu a později na Jaltě. V lednu 1945 byl naposled slavnostně uveden do prezidentského úřadu, ale to už na tom byl skutečně špatně. Vytýkalo se mu, že při jednání na Jaltě už na to neměl dost sil a zbytečně ustupoval. 11. ledna zveřejnil tzv. „Druhou listinu občanských práv“ – právo na vzdělání, na zdravotní péči, na slušně ohodnocenou práci.

Zemřel 12. dubna 1945, konce nejhorší války v dějinách se nedočkal. Byl 32. prezidentem Spojených států obecně váženým v Americe i za jejími hranicemi.

Jarina Žitná (Wikipedie a různá literatura)

*„Není důležité na jakém postu člověk pracuje, ale aby přitom
vždycky zůstal sám sebou!“*

(Zdeněk Pluhař „V šest večer v Astorii“)

Sokolská soutěž – „Kde domov můj“

- 1) Na kterém sletu cvičily ženy skladbu „Kužele“ – číslo a datum sletu
- 2) Které město leží nejvíce na severu? – Frýdlant, Šluknov, Warnsdorf
- 3) V blízkosti kterého českého města najdete Kunětickou horu?
- 4) Kde se každoročně konají naše největší a nejstarší folklorní slavnosti?
- 5) Ve kterém městě najdete hrad Kotnov?
- 6) Kde se nachází Museum českého granátu?
- 7) Jak se jmenuje nejvyšší hora Bílých Karpat
- 8) Na kterém náměstí v Praze stojí kostel postavený architektem Josipem Plečnikem?
- 9) Kde najdete Pustevny ?
- 10) Kde najdete vzácný „Codex Argenteus“?

Stalo se před sto lety

Stalo se před 100 lety v roce 1919 v kuchyni statku v severním cípu Hané seděly u stolu hospodyně se dvěma chlapci – sedmiletým a šestiletým, babička a dvě tety obou chlapců. Bylo již tma, a do Štědrého dne mnoho nezbyvalo. Byli všichni po večeři, starší chlapec si četl, mladší jen tak lelkoval a ženy seděly nad ručními pracemi. Vrata statku byla zavřena a když se ozvalo bušení na dveře, najatý pomocník, který cosi ještě opravoval

na dvoře, vpustil do domu muže v stejnokroji legionáře, který se evidentně v domě vyznal. Doprovázel ho do kuchyně, první syna poznala jeho matka, chlupci si otce nepamatovali! Návrat se neobešel bez pohnutí u všech přítomných. Po pěti letech viděl své dva syny, manželku, neprovdané mladší sestry i matku! Na konci své daleké cesty domů, snad aby svým synům alespoň něco přivezl, v Terstu po vylození utrl dva pomeranče. A tehdy poprvé můj otec ochutnal pomeranč – ovoce, které je dnes neodmyslitelně součástí štědrovečerní tabule. Můj otec 9. prosince 1919 oslavil sedmé narozeniny a jak sám po letech přiznal, zarostlého otce v uniformě se bál, ale říkal, že pomeranč z otcovy kapsy byl ten nejkrásnější dárek, jaký kdy dostal.

Příběh vypadá, že měl šťastný konec, krutá válka se však podepsala na soužití manželů, skončilo rozvodem hned následující rok, synové zůstali u otce, vychovávaní byli za pomoci babičky a tety, které se z války nevrátil snoubenec a již se neprovdala.

Svého dědečka legionáře jsem poznala jako přísného a velmi tvrdého sedláka. Jeho schopnosti ale chválili pamětníci, které jsem v obci potkávala ještě dlouho po jeho smrti. I obecní kronika uvádí, že se zúčastnil velmi aktivně života v obci. Od roku 1902 byl členem Sokola, do Sokola přivedl i své dva syny.

Vlasta Kaplanová, Sokol Hradec Králové

Sokolské osobnosti - úvod

V minulém ročníku časopisu jsme věnovali pozornost Národním parkům a Chráněným krajinným oblastem – podívali jsme se tak společně do nejkrásnějších oblastí naší země. Je čas změnit téma!

Několik let jsem se zúčastnila studia na Univerzitě třetího věku – vždy to bylo něco spojeného s antickou kulturou, kterou mne naučil milovat táta a pak můj třídní profesor Václav Bahník (překladatel většiny svazků Antické knihovny). Několik semestrů univerzity bylo věnováno „velkým“ postavám antické kultury. Více než zajímavé, ale od té doby přemýšlím o tom, kdo určuje z množství osobností ty skutečně „velké“ a co je vůbec činí velkými!

Velké osobnosti se skutečně vyskytují i v Sokole a jeho bohaté historii. Mnohé z nich známe všichni – byli to zakladatelé Sokola, starostové, náčelníci, náčelnice a vzdělavatelé ČOS, slavní závodníci reprezentující Sokol a republiku na domácích i mezinárodních soutěžích a závodech, autoři sletových prostných, odbojáři atd. atd.

Jenže organizace, jako je Sokol, roste zákonitě odzdoła – o kolika hrdinech, dřičích, organizátorech a osobnostem formujících organizaci v jejím nejširším měřítku něco podstatného víme – a přece právě oni mají lví podíl na charakteru a uplatnění Sokola v dějinách státu!

A tak v příštím ročníku Souzvuků se budeme především věnovat právě těmto lidem, kteří možná nebyli vedoucími postavami známými v rámci celé ČOS, ale bez kterých by to nešlo! Najdete je v každé oblasti a v každé župě a tady vás musím poprosit o spolupráci. Kdo jiný by měl vědět něco víc o jejich životě, problémech, se kterými se potýkali – než právě vy v českých i moravských, případně zahraničních župách. A tak vás prosím o návrhy – nejen jména, ale i vše co víte o jejich činnosti a uplatnění, významu pro župu nebo přímo oblast. Nemusí to mít konečnou formu, stačí základní údaje, po zpracování pošlu autorům konečné znění k autorizaci, případně doplnění a opravám! Fotka by neškodila!

Několik typů už, samozřejmě, mám – znala jsem takových osobností dost i osobně. Přes to vás prosím o spolupráci, nechtěla bych vynechat nikoho, kdo si zaslouží, abychom na

něj v dobrém vzpomínali! Tito lidé jsou trestí sokolského hnutí, vytvářeli jeho podstatu a vývoj – je na nás, abychom si připomněli jejich památku!

Jarina Žitná

„Právo přikazuje každému čestně žít, neurážet druhého a každému přiznávat, co mu náleží!“

(Ulpíánus)

Zprávy z žup a jednot

Slavnostní otevření Sokolovny v Českém Brodě

Dne 15. srpna t.r. byl Český Brod svědkem památné slavnosti, jež skvělým bylo důkazem, čeho dokáže svornost občanská, sjednocenost k jednomu účelu směřující a podřízení osobních náhledů prospěchu celkovému.

Otevřena v ten den Sokolovna, jež byla dávnou tužbou všech myslí sokolských. Obmezenost místa nedovoluje, abychom obšírně zmínili se o celé slavnosti, jejímž uspořádáním obyvatelstvo královského tohoto města osvědčilo příkladnou svou pokročilost a vlastenectví, spíše podána zde budiž stručná historie celé stavby. Octnuvši se výpovědí majetníka dosavadních místností před alternativou buď naprosto se cvičením přestatí, nebo značným nákladem nějakou novou místnost k účelům svým adaptovati, jednota sokolská usnesla se dne 11. února 1884 postavit vlastní budovu, jež současně by sloužila jako tělocvična školní mládeže. Výbor uchopil se provedení této myšlenky se vsí možnou energií, takže již dne 22. dubna téhož roku bylo možno začít s kopáním základův a dne 15. června položen za veliké účasti domácích i cizích spolkův a hodnostářů slavnostním způsobem základní kámen. Koncem října pak stavba skončena.

Sokolovna Československá, jež upravena jest zároveň k účelům divadelním a tanečním, provedena dle plánů a vrchním řízením architekta prof. Jana Kouly, rodáka Českobrodského, od stavitelů pp. Červeného a Richtra, rozpočtena jest celkem na 20.000 zl., suma to, jež zajisté není přílišná na budovu tak krásnou a malebnou, a to tím méně, uváží-li se elegantní zařízení vnitřní.

Pro laskavou veřejnost dne 7. srpna 2019 zapsal

Josef Dvořáček, Sokol Český Brod

Bylo uveřejněno ve Světozoru č. 36 v roce 1885

Čtème a vzdejme čest českobrodským předkům

Správné odpovědi – Soutěž „Kde domov můj“

- 1) Na XII, sletu r. 1994
- 2) Šluknov
- 3) Pardubice
- 4) Ve Strážnici
- 5) V Táboře
- 6) V Třebenicích (okres Litoměřice)
- 7) Velká Javořina 970 m n.v.

- 8) Na Jiřího náměstí
- 9) V Bezkydech
- 10) Česky „Stříbrná bible“ (ruční přepis bible ze 6. století) – dnes v univerzitní knihovně v Uppsale ve Švédsku. Švédští vojáci ho koncem třicetileté války ukradli v Praze.

„Myšlení bez učení je prázdné, učení bez myšlení je nebezpečné!“

(Konfucius)

Rozloučení s paní Hutarovou

Kdysi dávno a nevím kde, jsem se seznámila s jejími články. Nejen že se mi líbily, lépe řečeno – zaujaly mne svými tématy a osobním postojem, který mi byl blízký. Když jsme ji získali jako autorku do Souzvuků, byla jsem velmi šťastná. Přinášela totiž neotřelá témata a neotřelý pohled na svět, který však rezonoval s duchem časopisu.

Když se v druhé polovině letošního roku odmlčela, měla jsem oprávněné obavy, které se vyplnily – opustila nás ve věku 90 let.

Patřila k lidem, kteří svou neúnavnou činností ve prospěch „myšlenky“ jsou hodni následování. Vyžadovalo by to ovšem, mít její vědomosti a praktické zkušenosti – nesnadný úkol.

Dovolte mi, abych odcitovala – alespoň ve zkrácené formě – část slov jejího syna na posledním rozloučení:

„O prázdninách jsme putovali po vlastech českých, maminka nám dokázala předat své zalíbení k procházkám krajinou. Mezitím byla dekády úspěšná ve svém pedagogickém a vědeckém působení na Vysoké škole ekonomické. Stala se hlavní autorkou odborného slovníku, stěžejní učebnice a dalších titulů. Spatřovala totiž své hlavní poslání v publicistické a veřejné organizační činnosti, kterou naplno rozvinula po svém odchodu do důchodu. Vnímala vše jako službu vlasti, o jejíž dobro jí šlo v první řadě. Nemohu zamlčet, že s postupujícími roky začala svůj český národ považovat za ohrožený, bála se o jeho budoucnost.

Čeho si maminka při svých veřejných aktivitách nejvíce považovala? Jmenujme aspoň ty nejvýznamnější. Před zánikem zachránila existenci Muzea Svatopluka Čecha a Jarmily Novotné v Litni. Po světoznámé pěvkyni Novotné byla na její popud pojmenována ulice v Praze - Radotíně. Zasadila se opakovaně posléze o to, že liteňské muzeum, kde spoluvytvářela i výstavnickou koncepci, mohlo dostávat dotace na svou činnost. Publicisticky se věnovala památce obrozeneckého kněze a průkopníka humanizace vězeňství Františka Řezáče. Na její návrh byl opraven jeho hrob na Olšanech a osazena pamětní deska v Resslově ulici v Praze. Obdržela pamětní medaili s jeho portrétem od Vězeňské služby. Gymnázium v Michli přijalo na její podnět jméno Elišky Krásnohorské. Na gymnáziu po této slavné spisovatelce pojmenovaném totiž sama za války studovala, památka však byla mezitím zapomenuta. Dosáhla toho, že Masarykův pomník před pražským Hradem, označený jen iniciálami TGM, byl doplněn o celé jméno a státnickou funkci prvního prezidenta. Na základě její iniciativy byl opraven hrob druhé manželky Bedřicha Smetany Betty v Luhačovicích a hrob pasekáře Belhy z Ploštiny na Moravě, zavražděného nacisty. Na Zbraslavi by bez ní nebyla opravena busta a nebyla by zřízena naučná stezka Vladislava Vančury. Na přelomu tisíciletí dala námět starostovi Pozlovic, aby byla postavena rozhledna. Posléze byl ustanoven dobrovolný svazek obcí, který podal úspěšnou žádost o dotaci, která byla včetně projektu stavby schválena. Bohužel. výstavbu dosud brzdí restituční spory o pozemky. Dalším vlasteneckým osobnostem našich dějin se věnovala publicisticky v již zmíněných článcích. Maminka si zapsala: „Proč to vlastně dělám? V rodině chci zanechat

inspirující myšlenky, a pokud jde o společnost, řeknu to krátce: Obhajují svůj domov!“
Maminka si přála, abychom se s ní rozloučili verši z Máje od Karla Hynka Máchy, které tak dobře ilustrují její sepětí s vlastí: „*Tam na své pouti pozdravujte zemi. Ach zemi krásnou, zemi milovanou, kolébku mou i hrob můj, matku mou, vlast jedinou i v dědictví mi danou, šírou tu zemi, zemi jedinou!*“

Litujeme jejího odchodu a na její články budeme určitě vzpomínat!

Jarina Žitná s použitím slov syna paní Hutarové, pana Zbyňka Hutara.

Zpráva o doškolení cvičitelů župy Ještědské

Termín: 30.11.2019, hala OA Liberec

2. Účast: 60 cvičitelů a cvičitelek různých věkových kategorií

- devět jednot z okolí Liberce – Malá Skála, Turnov, Český Dub, Hoření Paseky, Chrastava, Proseč p. Ještědem, Chotyně, Kobyly, Bílá
- tři jednoty z Liberce - Liberec I, Horní Růžodol, Františkov
- jedna jednotka z Benátek n. Jizerou (župa Fügnerova - hosté)

3. Lektori: Miroslav Brožek, Dagmar Honová (+ Věra Trejbalová), Martin Klejch, Tereza Linhartová, Vít Prokop, Jarina Žitná, Alice Grohová, manželé Havelkovi, Iva Zámečnicková

Průběh doškolení hodnotíme velmi kladně. Cvičitelé projevovali zájem a jejich úroveň (s výjimkou praktické znalosti jednoduchého názvosloví) byla dobrá. K dispozici byly dvě tělocvičny, takže některé části programu mohly být společné (bez rozdílu věkových kategorií), na jiné jsme se dělili do obou tělocvičen.

Program srazu : Rozcvičení – pro všechny

Ženy - nácvik etudy s tyčemi

Muži – Míčové hry

Cvičitelé žactva - příprava sestav pro soutěž všestrannosti

R + D a PD - novinky z ústředního srazu

Ženy - názvosloví

Všichni – informace o minulé a další činnosti, vzpomínka na 17. listopad

páteř od shora dolů

drobné hry

country tance a závěr srazu s přáním krásných Vánoc a roku 2012

K dispozici bylo drobné občerstvení – káva a tatranka.

Vít Prokop, náčelník

Jarina Žitná, náčelnice

Sokolská akademie 2019

Ve čtvrtek 28. 11. se v turnovské sokolovně konala slavnostní Akademie, na které Sokol Turnov prezentoval svoji činnost. Cvičenci největší sokolské jednoty v Libereckém kraji a druhého největšího sportovního spolku v Turnově předvedli pestrou škálu všeho, čím sokolovna každý týden žije.

Celá sokolovna praskala doslova ve švech. Sešlo se 200 vystupujících a 300 diváků. Úvod tradičně patřil pěveckému sboru Antonín Dvořák, který je společně se Sokolem nejstarším spolkem města – oba vyhlížejí úctyhodnou metu 160 let své činnosti. Poté

byly k vidění pódiové skladby dětí všech věkových kategorií, mažorettek, capoeiry, žen na speciálních balančních podložkách BOSU a cvičení gymnastů i gymnastek. Součástí programu byli i hosté – milé a dojemné vystoupení předvedlo sdružení Fokus a vystoupil i oddíl sportovního aerobiku, který využívá nový zrcadlový sál sokolovny. Za zmínku stojí i skladba žen a mužů, která byla poprvé předvedena na světové Gymnaestrádě v rakouském Dornbirnu.

Diváci mohli vidět pečlivě secvičená a perfektně provedená vystoupení, ale i volnou nevázanou gymnastiku. Všech 17 bodů programu doplňovala současná muzika, a proto se diváci rozhodně během dvou hodin nestihli nudit. Všichni turnovští sokolové předvedli, že Sokol je moderní, dynamická a hrdá organizace, která má své nezaměnitelné místo i v dnešní době.

Lenka Plívová, Sokol Turnov

Jubileum sestry Ludmily Klaudové

Dne 18. prosince 2019 se dožila dlouholetá členka Sokola Veselí nad Moravou ses. Ludmila KLAUDOVÁ 100 let. Zapořila se do práce v Sokole nejen po ukončení II. světové války v roce 1945, ale také po znovuoobnovení sokolské činnosti v našem městě 1. března 1990.

Působila jako učitelka nejen ve Veselí a na okolních školách do důchodového věku, ale podle potřeby zastupovala na školách až do svých 80. let. Je stále ve velmi dobré tělesné i duševní pohodě. V letošním roce poskytovala žákům veselských škol cenné i kritické informace při zpracovávání literární soutěže.

Při její oslavě předali zástupci výboru Sokola právě vyšlou monografii Předměstí I., ve které autoři V. Groš a P. Futák dokumentovali na řadě fotografií výstavbu sokolovny v letech 1924 a 1925.

Blahopřejeme!

Zdeněk Hlobil, Sokol Veselí n. Moravou

Závěrečné slovo

Souzvuky – souznění - sounáležitost,

ale také síla, statečnost, spolehlivost, spolupráce, soustředěnost, sebevědomí, solidarita, snášenlivost, svobodomyslnost, skromnost – to všechno jsou slova, která začínají písmenem „S“ jako „Sokol“ a která by členy Sokola měla charakterizovat.

Písmenem „S“ však také začínají výrazy jako sobeckost, sebestřednost, sebeobdivování – od těchto vlastností však raději dál!

Začátek každého kalendářního roku je příležitostí ke zpytování vlastního svědomí a k přemýšlení o dobrých předsevzetích pro další rok. V dětských letech jsou to přesvědčení malá, jednoduchá, čím jsme však starší, přibývá jejich náročnost, jen málokdy však na tato předsevzetí myslíme během roku a většinou z nich časem zbudou pouze trosky. I tak jsou však důležitá – už proto, že o nich vůbec uvažujeme, takže jsme si vědomi své vlastní nedostatečnosti a chyb.

Nebojme se začínat stále znovu, ale dávejme si konkrétní úkoly, které je možno sledovat a zhodnotit. Nemysleme pouze na sebe, ale i na své bližní a na sokolskou a národní veřejnost.

Ať je kalendářní rok 2020 rokem bez hádek a nenávisti, rokem klidného rozumu a rozhodování, rokem naděje, pohody a přátelství! To není právě malý cíl, ale společně je dosažitelný!

Takže hodně zdaru a vykročme na společnou cestu tou správnou nohou!

Nazdar!

Jarina Žitná

